

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande över promemorian Uppenbart ogrundade ansökningar och fastställande av säkra ursprungsländer (Ds 2020:2)

Ert diarienummer Ju2020/00449/EMA

Sammanfattning

Förvaltningsrätten har utöver de synpunkter som redovisas nedan och utifrån de aspekter som domstolen har att beakta inget att erinra mot förslagen i promemorian.

Remissyttrandet kan sammanfattas enligt följande. Det föreslås att uttrycket ”sitt hemvist” i 8 kap. 19 § andra stycket 3 a utlänningslagen ersätts med ”sin vanliga vistelseort”. En delvis annan lydelse av 12 kap. 8 a § andra stycket utlänningslagen föreslås. Förslagen kan komma att leda till ett ökat antal jourmål för domstolen, vilka i sig är prioriterade mål. Dessa kan medföra ytterligare administration och handläggningsåtgärder.

8 kap. 19 § andra stycket utlänningslagen

Utredaren har i promemorian anpassat författningsförslaget till utlänningslagens terminologi. I förslaget till lydelse av 8 kap. 19 § andra stycket 3 a utlänningslagen används dock uttrycket ”sitt hemvist” i relation till statslösa personer. I utlänningslagen i övrigt används emellertid uttrycket ”vanlig vistelseort” såvitt avser statslösa personer (jfr bl.a. 4 kap. 1 § tredje stycket utlänningslagen). Det är även det begrepp som används i förhållande till statslösa personer i bl.a. Genèvekonventionen, det omarbetade skyddsgrundsdirektivet och Migrationsöverdomstolens avgöranden. För att undvika begreppsförvirring och för att terminologin ska stämma överens med utlänningslagen i övrigt föreslås därför att uttrycket ”sitt hemvist” i 8 kap. 19 § andra stycket 3 a utlänningslagen ersätts med ”sin vanliga vistelseort”.

6.6. Följdändringar - 12 kap. 8 a § andra stycket utlänningslagen

Enligt promemorian saknas skäl att ifrågasätta Migrationsverkets tolkning av EU-domstolens dom i mål C-181/16, Gnandi, vilket innebär att verkställigheten av ett avvisningsbeslut med omedelbar verkställighet inte får påbörjas innan överklagandetiden löpt ut eller, om sökanden väljer att överklaga, till dess att en migrationsdomstol har prövat frågan om inhibition. I promemorian konstateras även att bestämmelsen 12 kap. 8 a § andra stycket utlänningslagen till viss del förlorat sin betydelse i och med Gnandi-domen. Utifrån dessa förutsättningar synes den föreslagna lydelsen av 12 kap. 8 a § andra stycket utlänningslagen stå i strid med EU-rätten. Domstolen föreslår mot bakgrund av detta att 8 kap. 19 § andra stycket utlänningslagen istället får följande lydelse:

Första stycket gäller inte om Migrationsverket har beslutat om omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 19 eller 19 a §§. Då gäller i stället att beslutet om avvisning får verkställas när överklagandefristen har löpt ut eller, om beslutet om avvisning överklagas, när den migrationsdomstol som ska pröva överklagandet har prövat om verkställigheten av avvisningsbeslutet tills vidare ska avbrytas (inhibition). Ett avvisningsbeslut som gäller ett ensamkommande barn får dock aldrig verkställas förrän tidigast en vecka från den dag då barnet fick del av beslutet.

8 Konsekvenser av förslagen

Enligt promemorian ryms eventuella kostnadsökningar som förslagen medför för migrationsdomstolarna inom ramen för befintliga anslag. Det anges att det är svårt att förutse hur många sökande som kommer att avvisas med omedelbar verkställighet till följd av förslagen. Domstolen noterar dock att Migrationsverket innan EU-domstolens dom i mål C-404/17, som meddelades den 25 juli 2018, fattade 1 828 sådana beslut under 2017 och 1 555 under 2018. Huruvida antalet avvisningsbeslut med omedelbar verkställighet kommer att återgå till nivåer liknande dessa eller även kommer att öka när förslaget träder ikraft är oklart.

Den aktuella måltypen handläggs som jourmål vid migrationsdomstol, eftersom det efter beslut i frågan om inhibition kan föreligga ett verkställbart avlägsnande-beslut. Dessa mål kan medföra ökad administration och ytterligare handläggningsåtgärder före avgörande och tar följaktligen ytterligare resurser i anspråk. Jourmål är prioriterade i handläggningen.

Beredning och beslut

Detta remissyttrande har beslutats av chefsrådmannen Åsa Holmgren. I handläggningen har även rådmannen Maria Ström samt föredragande juristen Klara Assarsson (föredragande) deltagit.

Åsa Holmgren

Klara Assarsson